

RESPONS

DOGA

Undersøkelse blant arkitekter
Juni 2026

Om undersøkelsen

- Design og arkitektur Norge (DOGA) er en stiftelse som stimulerer til bruk av design og arkitektur for økt innovasjon i næringsliv og offentlig sektor – og bidrar til å forme morgendagens Norge.
- Formålet med undersøkelsen er å få bedre innsikt i utbyggernes behov, ambisjoner og holdninger til kvalitet i bygde omgivelser.
- Undersøkelsen er utført av Respons Analyse på oppdrag fra DOGA.

	Målgruppe :	Utbyggere/utviklere med prosjektlederansvar i Norge
	Antall intervju :	100
	Metode :	Telefonintervju (CATI)
	Tidsperiode :	Uke 22-24 2026
	Vekting:	Ingen vekting
	Feilmarginer	+/- 3.9% og +/- 8,3% ved 100 respondenter

PROSJEKTANSVARLIG

Idar Eidset
Tlf: 90 78 66 94
Idar@responsanalyse.no

Spørsmål i undersøkelsen

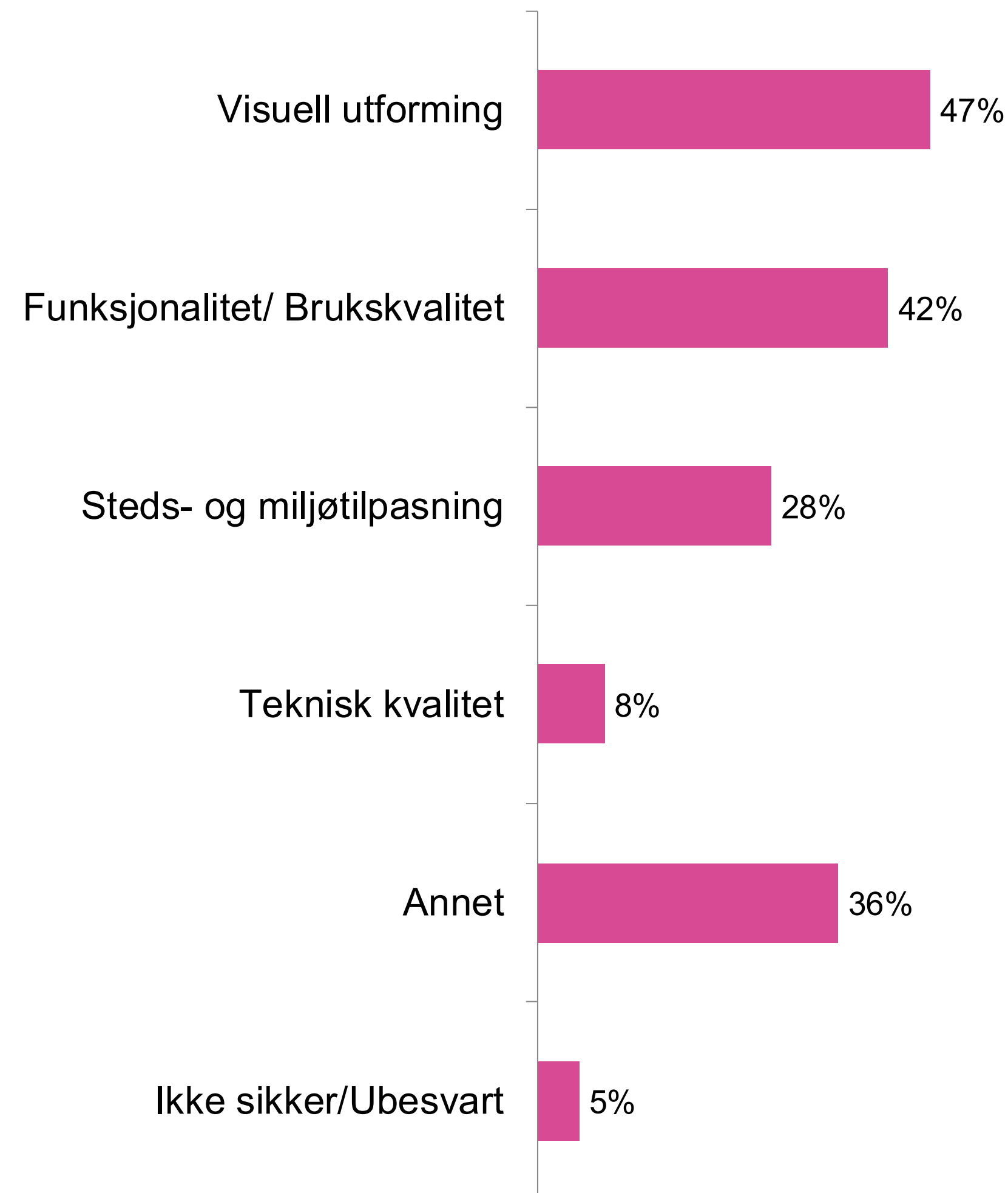
1. Hva legger du i begrepet «arkitektonisk kvalitet»?
2. I hvilken grad opplever du at kommunene som planmyndighet er opptatt av kvalitet i det som bygges?
4. Hvem mener du har størst mulighet til å sikre kvalitet i det som bygges?
5. Hva er de største hindrene for å levere høyere arkitektonisk kvalitet i deres prosjekter?
6. Er du enig eller uenig i følgende påstander?
 - a) Det bygges for mye av lav arkitektonisk kvalitet i Norge
 - b) Kommunen som planmyndighet stiller for lite krav til kvalitet i plan- og byggesaker
 - c) Arkitektonisk kvalitet reduseres ofte underveis i et prosjekt på grunn av kostnadspress
 - d) Investering i arkitektonisk kvalitet lønner seg økonomisk i markedet for deres prosjekter
 - e) Det er behov for tydeligere nasjonale føringer for arkitektonisk kvalitet
 - f) Det er behov for lokale arkitekturstrategier som legger føringer for arkitektonisk kvalitet
7. Hva er den viktigste verdien arkitekten bringer inn i prosjektene deres?
8. Hva mener du ville gjort den største positive forskjellen for samarbeidet med kommunen som planmyndighet?
9. Hvis du kunne gjennomføre ett tiltak for å heve kvaliteten på det som bygges i Norge, hva ville det vært?

Resultater

Hva legger du i begrepet «arkitektonisk kvalitet»?

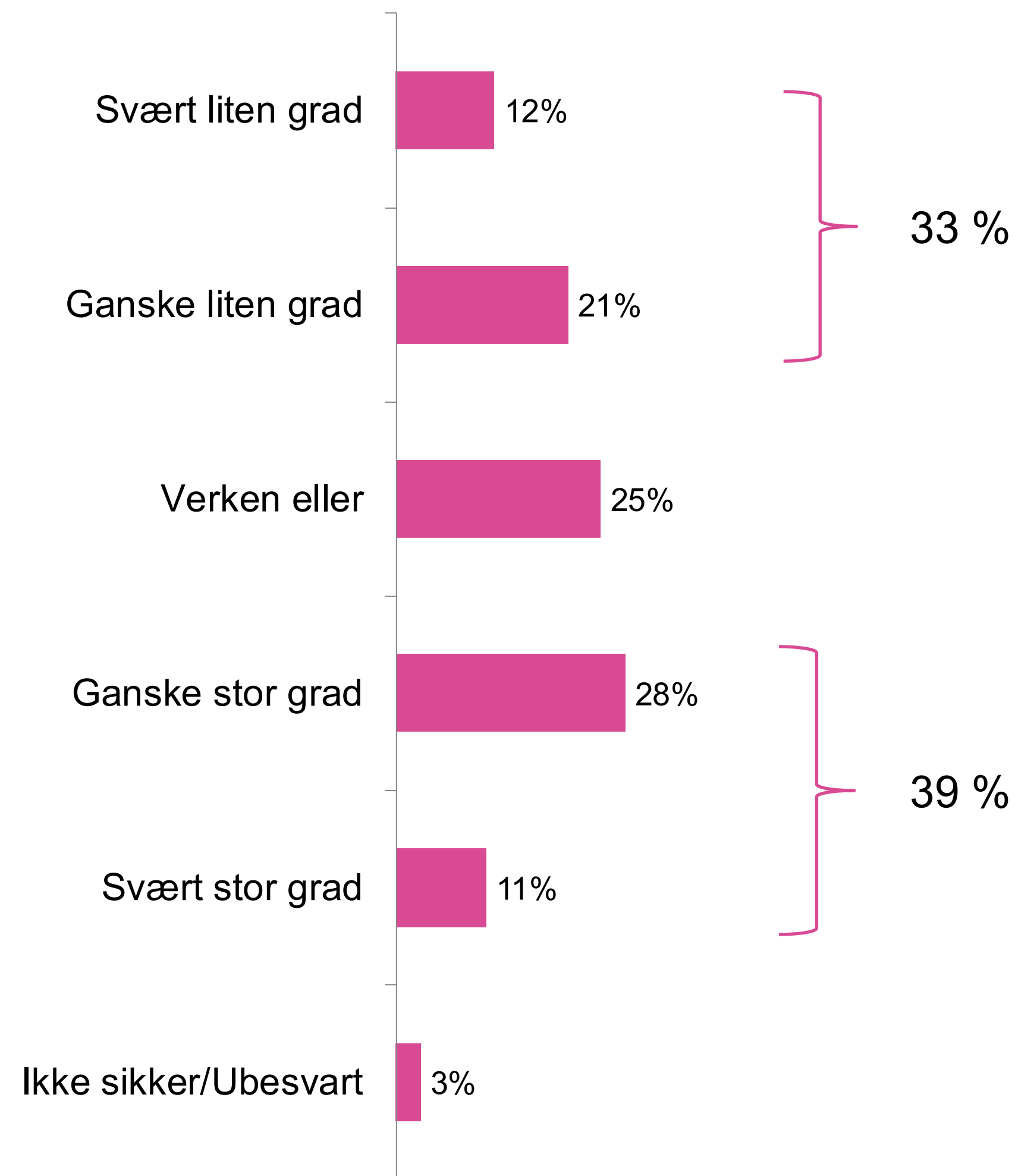

Filter: Ingen
Spørsmål: Hva legger du i begrepet «arkitektonisk kvalitet»?
Antall spurte: 100

- Dette spørsmålet var i utgangspunktet stilt som et åpent spørsmål, men vi la inn noen prekodete alternativ som intervjuerne kunne bruke hvis de passet med det respondentene svarte. Svarene under «Annet» ble imidlertid notert inn, og vi har gått igjennom disse og kodet noen av dem inn i de prekodete alternativene. En fullstendig utlistering av de åpne svarene er lagt inn i tabellvedlegget til denne rapporten
- Visuell utforming er det flest nevner at de legger i «arkitektonisk kvalitet». Dette blir nevnt av omtrent halvparten (47 %) av utbyggerne.
- Tett på like mange (42 %) svarer at funksjonalitet og brukskvalitet er vesentlige element i det man legger i «arkitektonisk kvalitet»
- Også steds- og miljøtilpasning blir trukket fram av en del (28 %), mens bare 8 % svarer teknisk kvalitet
- Det er imidlertid 36% som oppgir andre svar. Dette er i noen tilfeller en utdyping av svar gitt i de prekodete alternativene, men der er også en del andre svar
- Av de andre svarene kan vi trekke fram at bygningene har god kvalitet som står seg over tid, at det er godt planlagt, faglig og praktisk realiserbart, samt at løsningene møter kundenes behov og markedets forventninger.
- Vi anbefaler videre å lese de konkrete svarene som er listet ut i tabellvedlegget.

I hvilken grad opplever du at kommunene som planmyndighet er opptatt av kvalitet i det som bygges?

- På spørsmålet om i hvilken grad kommunene som planmyndighet er opptatt av kvalitet i det som bygges, fordeler utbyggerne seg over hele skalaen.
- En liten overvekt av dem mener imidlertid at kommunene i stor grad er opptatt av dette. 39 % svarer i stor grad, mens til sammen 33 % mener at kommunene i liten grad er opptatt av dette. Så svarer 25 % at de opplever at kommunene verken i liten eller stor grad er opptatt av kvalitet i det som bygges.
- Selv om vi skal være forsiktige med å bryte ned på bakgrunnsvariabler når antall intervju er såpass begrenset, ser vi at en noe høyere andel (41 %) på Østlandet, mener kommunene i liten grad er opptatt av dette, enn i resten av landet.

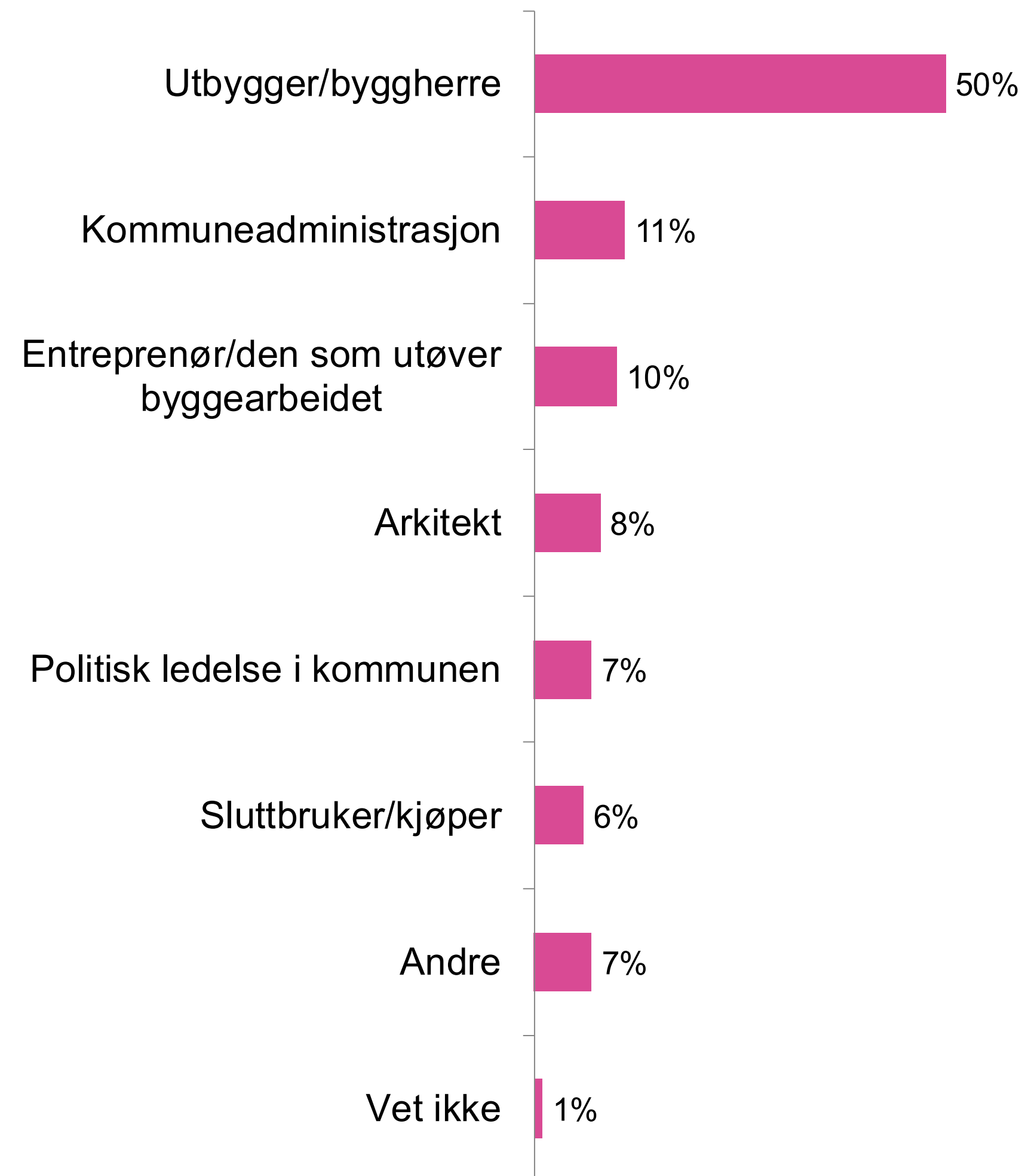
Filter: Ingen

Spørsmål: I hvilken grad opplever du at kommunene som planmyndighet er opptatt av kvalitet i det som bygges?

Antall spurte: 100

Hvem mener du har størst mulighet til å sikre kvalitet i det som bygges?

- På dette spørsmålet ble alternativene lest opp, og det var her bare mulig å svare en av aktørene.
- Utbygger/byggherre er de som klart flest mener har størst mulighet til å sikre kvaliteten i det som bygges. 50 % av utbyggerne svarer at de selv er de som har mest å si for kvaliteten på det som bygges.
- Deretter kommer kommuneadministrasjonen på andre plass med 11 %, mens 10 % peker på entreprenøren eller den som utøver byggearbeidet.
- 8 % svarer at det er arkitekten som har størst mulighet til å sikre kvaliteten i det som bygges.
- De fleste av de 12 som svarer andre oppgir at dette er en blanding av de ulike aktørene, og at de således ikke klarer å peke på en alene.

Filter: Ingen

Spørsmål: Hvem mener du har størst mulighet til å sikre kvalitet i det som bygges?

Antall spurte: 100

Hva er de største hindrene for å levere høyere arkitektonisk kvalitet i prosjekter dere er involvert i?

Filter: Ingen

Spørsmål: Hva er de største hindrene for å levere høyere arkitektonisk kvalitet i prosjekter dere er involvert i?

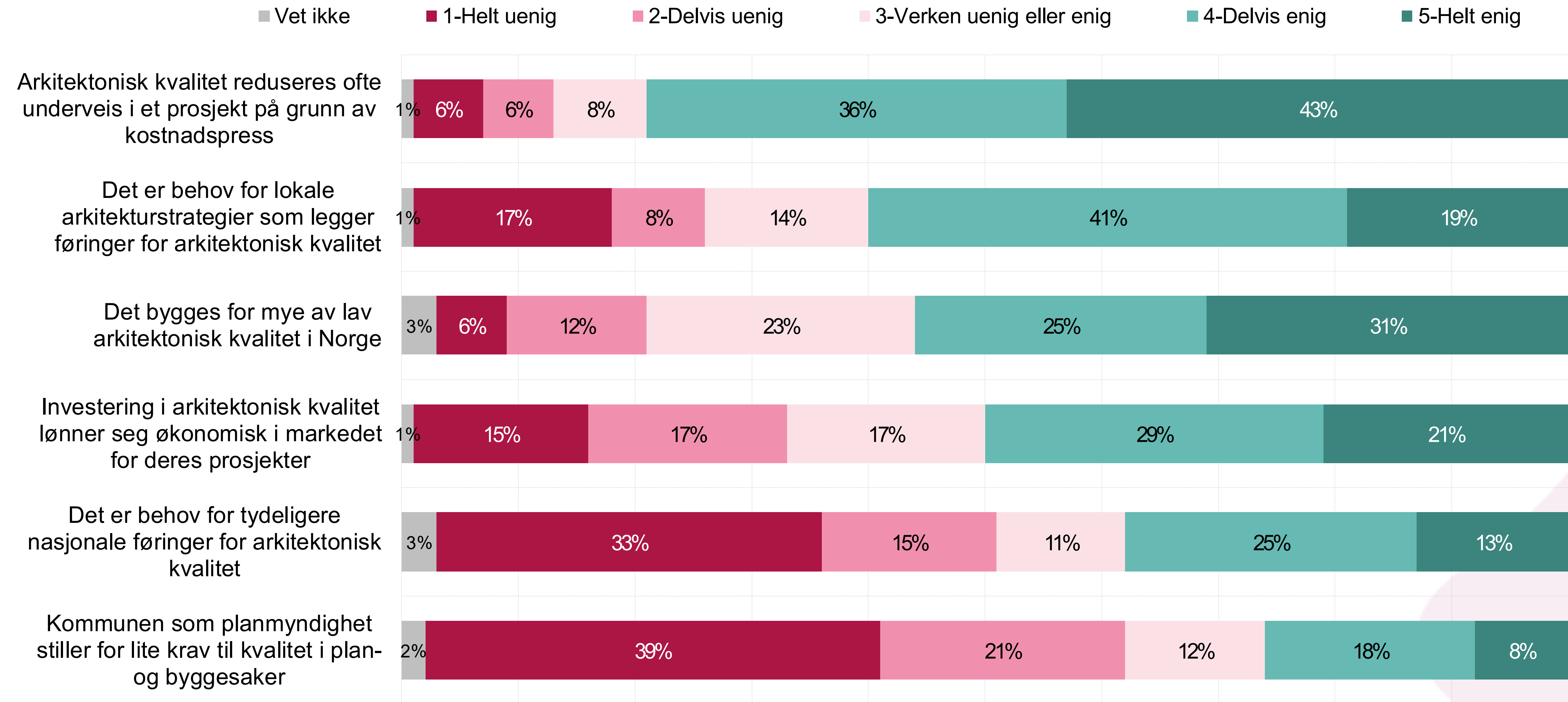
Antall spurte: 100

- Vi fulgte opp med spørsmål om hva de ser på som de største hindrene for å levere høyere arkitektonisk kvalitet. I motsetning til foregående spørsmål var det her mulig å oppgi flere svar.
- Det som klart flest trekker fram som hinder er byggekostnader og marginer. 66 % peker på dette som et av de største hindrene.
- At reguleringsplaner gir for lite handlingsrom for å kunne levere høyere arkitektonisk kvalitet blir nevnt av 13 %, mens 10 % peker på markedets vilje til å betale for det som et hinder.
- Videre nevnes manglende kompetanse/kapasitet i kommunens planarbeid som et hinder av 5 %, mens bare 2 % ser på manglende egen kompetanse om dette som et hinder.
- 24 % trekker frem også andre hindre. Noe som trekkes fram av en del er knyttet til tid. Både at det er satt av for lite tid til prosjektering, men også at mye tid går til saksbehandling og byråkrati.

Enighet med påstander om arkitektonisk kvalitet

Alle påstandene rangert etter andeler som er helt eller delvis enig

Filter: Ingen

Spørsmål: Er du enig eller uenig i påstanden?

Antall spurte: 100

Hovedtrekk for påstandene

- Vi ba utbyggerne vurdere hvor enig eller uenige de er i et sett av påstander. Vi gikk igjennom seks påstander som i hovedsak dreide seg om arkitektonisk kvalitet. På foregående side er disse satt opp samlet og rangert etter andeler som svarer at de er helt eller delvis enige.
- Som det fremgår av svarene så varierer utbyggernes enighet i påstandene. Det de er mest enige i er påstanden «Arkitektonisk kvalitet reduseres ofte underveis i et prosjekt på grunn av kostnadspress» som til sammen 79 % er helt eller delvis enige i. Også påstandene «påstanden «Det er behov for lokale arkitekturstrategier som legger føringer for arkitektonisk kvalitet» og «Det bygges for mye av lav arkitektonisk kvalitet i Norge» er flertallet av utbyggerne enige i med henholdsvis 60 % og 56 %.
- Når det derimot gjelder påstandene «Det er behov for tydeligere nasjonale føringer for arkitektonisk kvalitet» og «Kommunen som planmyndighet stiller for lite krav til kvalitet i plan- og byggesaker», er det flere som er uenige enn enige. Særlig gjelder dette den siste av påstandene der hele 60 % av utbyggerne er uenige, mens 28 % er enige.
- At «Investering i arkitektonisk kvalitet lønner seg økonomisk i markedet for deres prosjekter» er akkurat halvparten (50 %) enige i.

Hva er den viktigste verdien arkitekten bringer inn i prosjektene deres?

Filter: Ingen
Spørsmål: Hva er den viktigste verdien arkitekten bringer inn i prosjektene deres?
Antall spurte: 100

- På spørsmål om hva utbyggerne ser på som den viktigste verdien arkitekten bringer inn i prosjektene deres, er det funksjonalitet/ brukervennlighet, og formgivning og estetikk som flest trekker fram. Begge med 18 %.
- Nesten like mange trekker fram helhetlig tenkning og konseptutvikling som den viktigste verdien. 16 % svarer dette.
- De øvrige prekodete svarene er det imidlertid få som oppgir.
- Men 28 % har oppgitt andre svar. Det flere trekker fram er at de bidrar til å utvikle og omsette utbyggers behov til gode og gjennomførbare løsninger, at de bringer inn kreativitet, nytenkning og fagkompetanse, samt at de skaper varige kvaliteter.

Hva mener du ville gjort den største positive forskjellen for samarbeidet med kommunen som planmyndighet?

Filter: Ingen

Spørsmål: Hva mener du ville gjort den største positive forskjellen for samarbeidet med kommunen som planmyndighet?

Antall spurte: 100

- På spørsmål om hva de mener ville medført den største positive forskjellen i samarbeidet med kommunen som planmyndighet, er det ingen svar som peker seg ut som særlig viktigere enn andre. Bedre dialog tidlig i prosessen, kortere saksbehandlingstid, og økt plan- eller arkitekturkompetanse i kommune er alle forhold som nevnes av litt i overkant av 10 %.
- Mindre detaljstyring og mindre rigid tolkning av regelverk, trekkes fram av henholdsvis 9 og 8 %.
- Det er imidlertid 28 % har oppgitt andre svar. Det som går igjen er blant annet mer dialog, samarbeid og involvering gjennom hele prosessen.
- Også mer åpenhet, lytting og forståelse for innspill fra utbyggerne etterlyses, samt mer forutsigbare og løsningsorienterte prosesser med tydeligere rammer og færre endringer underveis.

Hvis du kunne gjennomføre ett tiltak for å heve kvaliteten på det som bygges i Norge, hva ville det vært?

- Vi stilte et helt åpent spørsmål om hvilket tiltak de ville gjennomført for å heve kvaliteten på det som bygges i Norge, dersom de kunne valgt. Av de 100 spurte nevnte 80 av utbyggerne/utviklerne et slikt tiltak. Her henviser vi i utgangspunktet til svarene som er utlistet i tabellvedlegget til denne rapporten.
- Et KI-gjennomgang av svarene gir imidlertid følgende oppsummering:
 - 1. Redusere tekniske krav, reguleringer og detaljstyring.
 - 2. Skape bedre økonomiske rammer og lavere byggekostnader.
 - 3. Gi arkitekter og fagfolk større frihet og innflytelse.
 - 4. Sikre tydeligere planer og mer helhetlig stedsutvikling.
 - 5. Styrke samarbeid og involvering tidlig i prosessene.
 - 6. Prioritere bedre materialer og langsiktig kvalitet.
 - 7. Heve kompetansen hos både kommuner og bransjen.
- Det mest slående funnet er at svært mange kobler **lavere regulering og større frihet** direkte til **høyere kvalitet**, noe som går igjen langt oftere enn ønsker om strengere kvalitetskrav.

RESPONS

Takk!

Prosjektleder Idar Eidset
+47 90 78 66 94// idar.eidset@responsanalyse.no